

Начало>Предприемане на съдебни действия>Медиация>Медиация в държавите от ЕС Tarpininkavimas ES šalyse

Германия

Kam kreiptis į teismą, jei ginčus gali padėti išspręsti tarpininkas? Tarpininkavimas yra alternatyvus ginčų sprendimas (angl. Alternative Dispute Resolution, ADR) – tarpininkas padeda ginčo šalims susitarti.

Į ką kreiptis?

Tarpininkavimo paslaugas teikia daugybė organizacijų. Toliau pateikiamas nebaigtinis kai kurių didesnių asociacijų sąrašas:

Federalinė šeimos tarpininkavimo asociacija (*Bundes-Arbeitsgemeinschaft für Familien-Mediation e.V.*, BAMF, Fritschestraße 22, 10585 Berlin)

Federalinė tarpininkavimo asociacija (*Bundesverband Mediation e.V.*, BM, Wittestr. 30K, 13509 Berlin)

Tarpininkavimo komercinėje ir darbo aplinkoje federalinė asociacija (*Bundesverband Mediation in Wirtschaft und Arbeitswelt e.V.*, BMWA, Prinzregentenstr. 1, 86150 Augsburg)

Tarpininkavimo centras (*Centrale für Mediation GmbH & Co.KG*, CfM, Gustav-Heinemann-Ufer 58, 50968 Köln)

Vokietijos advokatų asociacija (*Arbeitsgemeinschaft Mediation im Deutschen Anwaltverein*, Littenstraße 11, 10179 Berlin)

Vokietijos tarpininkavimo draugija (DGM, Friedrich-Ebert-Strasse 10, 59425 Unna)

Vokietijos tarpininkavimo forumas (DFfM, Hohe Str. 11, 04107 Leipzig)

Tarptautinis tarpininkavimo šeimos ginčų ir vaikų grobimo bylose centras (MiKK e.V., Fasanenstraße 12, 10623 Berlin)

Šios asociacijos padeda ginčo šalims, norinčioms pasinaudoti tarpininko paslaugomis, rasti tarpininką.

Kokiose srityse galima tarpininkauti ir (arba) dažniausiai tarpininkaujama?

Paprastai ginčą galima spręsti per tarpininką, jei tik šalims leidžiama naudotis kitais nei teisminiais ginčo ir kitų klausimų sprendimo metodais. Dažniausia tarpininkavimas naudojamas šeimos teisės, paveldėjimo teisės ir komercinės teisės ginčiuose.

Ar yra konkrečių taisyklių?

2012 m. liepos 26 d. Vokietijoje įsigaliojo Tarpininkavimo įstatymas (*Mediationsgesetz*) (2012 m. liepos 21 d. Tarpininkavimo skatinimo ir kitų neteisminių ginčų sprendimo procedūrų skatinimo įstatymo 1 straipsnis, paskelbta Federaliniame teisės aktų leidinyje BGBl I, p. 1577). Šiuo įstatymu tarpininkavimas Vokietijoje pirmą kartą įstatymiškai reglamentuojamas. Be to, įstatymu perkeliama Europos tarpininkavimo direktyva (2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl tam tikrų mediacijos civilinėse ir komercinėse bylose aspektų, OL L 136, 2008 5 24, p. 3). Tarpininkavimo įstatymas apima daugiau nei Europos tarpininkavimo direktyva. Direktyva galioja tik tarptautinėms civilinėms ir komercinėms byloms. Tuo tarpu Tarpininkavimo įstatymas taikomas visoms tarpininkavimo rūšims Vokietijoje, nepriklausomai nuo ginčo pobūdžio ir ginčo šalių gyvenamosios vietos.

Vokietijos tarpininkavimo įstatyme pateikiami tik pagrindiniai principai. Tarpininkams ir ginčo šalims reikia nemažos veiksmų laisvės vykstant tarpininkavimo procesui. Kad tarpininkavimas būtų atskirtas nuo kitų ginčų sprendimo formų, įstatyme pirmiausia apibrėžiamos sąvokos „tarpininkavimas“ ir „tarpininkas“. Pagal įstatymą tarpininkavimas yra struktūrinis procesas, kurio metu šalys, padedant tarpininkui arba keliems tarpininkams savo valia ir prisiimdamos atsakomybę siekia rasti abiem šalims tinkamą konflikto sprendimą. Tarpininkai yra nepriklausomi ir nešališki asmenys, kurie neturi sprendimų priėmimo galios ir vadovauja šalims tarpininkavimo procese. Išsamus tarpininkavimo procedūros elgesio kodeksas nenustatytas. Vis dėlto įstatyme nustatytos tam tikros prievolės atskleisti informaciją ir tam tikri veiklos apribojimai, taip siekiant užtikrinti tarpininkų nepriklausomumą ir nešališkumą. Be to, įstatymu tarpininkams ir jų padėjėjams aiškiai nustatoma pareiga išlaikyti kliento konfidencialumą.

Siekiant skatinti neteisminį ginčų sprendimą, pagal įstatymą į kai kuriuos procesinės teisės aktus (įskaitant Civilinio proceso kodeksą) įtraukiamos įvairios skatinamosios nuostatos. Todėl šalys, teikdamos prašymą pradėti teisinę procedūrą civiliniuose teismuose, turės nurodyti, ar bandė išspręsti ginčą neteisminiu keliu, pavyzdžiui, ar kreipėsi į tarpininką, ir ar, jų nuomone, yra priežasčių to nedaryti. Be to, teismas šalims gali pasiūlyti kreiptis į tarpininką arba spręsti ginčą kitu neteisminiu keliu; jei šalys su tokiu pasiūlymu nesutinka, teismas procedūrą gali sustabdyti. Šiuo metu pagalba, susijusi su tarpininkavimo išlaidomis, tarpininkavimui nenumatyta. Pagal Civilinio proceso kodekso § 278 straipsnio 5 dalį teismas gali nukreipti šalis pas specialiai šiai užduočiai paskirtą taikinimo teisėją (vok. *Güterichter*) taikinimo procedūrai ir kitiems mėginimams taikiai išspręsti ginčą. Taikinimo teisėjas gali naudoti visus ginčų sprendimo būdus, įskaitant tarpininkavimą.

Vokietijos Federalinė Vyriausybė, 2017 m. liepos 20 d. pateikusi Bundestagui įstatymo poveikio ataskaitą praėjus penkeriems metams nuo jo įsigaliojimo, įvykdė jai įstatymu nustatytą prievolę. Ataskaitą galima rasti čia [čia](#). Iš jos matyti, kad Vokietijoje tarpininkavimas kaip alternatyvus ginčų sprendimo būdas dar nėra naudojamas taip plačiau kaip norėtųsi. Ataskaitoje nenurodoma, kad reikia nedelsiant imtis teisėkūros priemonių. Tačiau Vokietijos Federalinė Vyriausybė, remdamasi ataskaita, išnagrinės, kaip geriau pasiekti tarpininkavimo skatinimo tikslo, kaip nustatyta tarpininkavimo įstatyme.

Informacija ir mokymas

Bendrą informaciją galima rasti [Vokietijos federalinės teisingumo ministerijos](#) interneto svetainėje.

Tam tikros tarpininko mokymo programos nėra. Apribojimų tapti tarpininku taip pat nėra. Tarpininkas pats privalo užtikrinti, kad jis yra įgijęs tinkamą išsilavinimą, turi reikiamų žinių ir patirties, kad galėtų kompetentingai patarti ginčo šalims. Įstatyme nustatyta, kokias temas turi apimti mokymas, kad tarpininkas įgytų reikiamų žinių, įgūdžių ir susipažintų su atitinkamais metodais. Kiekvienas šiuos reikalavimus atitinkantis asmuo gali tapti tarpininku. Minimalus tarpininko amžius arba išsilavinimo lygis (pvz., būtinos universitetinės studijos) nenustatytas.

Jei šalys pageidauja tam tikros garantijos, kad jų tarpininkas yra baigęs kvalifikuotus mokymus ir turi pakankamai praktinės patirties, jos gali pasirinkti vadinamąjį sertifikuotą tarpininką. Šiuo tikslu Vokietijos federalinė teisingumo ir vartotojų apsaugos ministerija pasinaudojo savo teisėkūros įgaliojimais ir priėmė „Reglamentą dėl sertifikuotų tarpininkų mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo“; jame nustatė išsamesnes nuostatas dėl sertifikuotų tarpininkų mokymo ir jų kvalifikacijos tobulinimo, taip pat dėl mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo įstaigoms taikomų reikalavimų.

Oficiali procedūra nenumatyta.

Mokymą teikia asociacijos, organizacijos, universitetai, įmonės ir pavieniai specialistai.

Kiek kainuoja tarpininkavimas?

Tarpininkavimas yra mokamas. Mokestis priklauso nuo tarpininko ir ginčo šalių susitarimo.

Tarpininkavimo įkainiai nėra reglamentuojami, statistikos apie paslaugų kainas taip pat nėra. Apytikslis mokestis yra apie 80–250 EUR už valandą.

Ar galima užtikrinti tarpininkaujant pasiekto susitarimo vykdymą?

Apskritai susitarimo, sudaryto tarpininkavimo proceso pabaigoje, įvykdymas gali būti užtikrintas pasitelkiant advokatą (susitarimas per advokatą, vok. *Anwaltsvergleich*) arba notarą (oficialus notaro dokumentas, Civilinio proceso kodekso §§ 796 skirsnio a–c punktai, 794 skirsnio 1 pastraipos 5 punktas).

Susijusios nuorodos

[Federalinė šeimos tarpininkavimo asociacija](#)

[Federalinė tarpininkavimo asociacija](#)

[Tarpininkavimo komercinėje ir darbo aplinkoje federalinė asociacija](#)

[Tarpininkavimo centras](#)

[Vokietijos advokatų asociacija](#)

Paskutinis naujinimas: 17/05/2023

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.